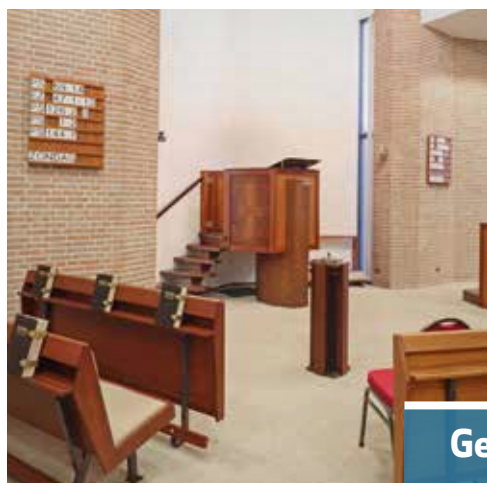

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Poederrijen

20/08/2020
jaargang 98

nr **47**

Als ouderling C. de Boef uit Poederrijen geen vrijmoedigheid heeft om zijn vee te laten inenten tegen mond- en klauwzeer, worden zijn koeien in 1955 afgevoerd en zit hij zonder inkomsten. In een brief aan een vriend schrijft hij: 'Ik dacht: hoe moet het nu verder met mijn gezin, geen inkomsten meer tot onderhoud van mijn gezin. Maar toen kwam de Heere over en heeft me ingewonnen en losgemaakt door de ver-

zuchting in ons hart te leggen uit Psalm 54 vers 1 (berijmd) en krachtig te versterken uit Psalm 27: Al zou men mij door enen oorlog dwingen, 'k leg mij gerust, hierop vertrouwend, neer. (...) Wij zijn de koeien kwijt, maar er is vrede en goedkeuring in mijn hart'. Het is opmerkelijk dat er in hetzelfde jaar zóveel gras groeit, dat de verkoop van het hooi meer opbrengt dan de veehouderij in twee jaar tijd heeft opgeleverd.

Voorbede voor het volk

Psalm 28 is een gebedspsalm. David roept de HEERE aan. Hij zegt al in vers 1: 'Mijn Rotssteen'. Hij mag weten wie de HEERE voor hem is.

Verlos Uw volk en zegen Uw erve en weid hen.

Psalm 28:9a

Wanneer David nu opnieuw bidt, doet hij dat vanuit de diepte van eigen onwaardigheid. In het besef van de hoogheid en heiligheid van de HEERE. God is zo groot en hij zo klein en zondig. Zo bidt hij: 'Houdt U niet als doof van mij af', en 'trek mij niet weg met de goddelozen'. Treffend verwoordt hij zijn gestalte en worsteling in vers 2: 'Hoor de stem mijner smekingen als ik tot U roep, als ik mijn handen ophef naar de aanspraakplaats Uwer heiligheid'.

Hier is David een echte bidder. Hij kan niet zo maar met de Heere spreken. Hij maakt geen rekensom dat God natuurlijk naar hem hoort. Wat is de praktijk bij velen vandaag? Is er niet veel oppervlakkigheid in het bidden? Zou de Heere van veel zogenaamd bidden wel weten?

Hoe is dat bij ons? Kennen wij het roepen vanuit doorleefde onwaardigheid; het opheffen van hart en hand tot de aanspraakplaats van Zijn heiligheid? Heiligheidsbesef en onwaardigheidsbeleving; dat werkt de Heilige Geest bij de oprechte bidders. Zo krijgen Gods kinderen de voorbedding van Christus nodig. Want hoe zouden ze anders hun bezoodelde handen kunnen opheffen tot die heilige aanspraakplaats?

Menselijke beperktheid

David leeft in een moeilijke tijd. Er zijn vijanden die hem belagen en vooral: die met de HEERE niet rekenen. Dat geeft hem grote zorg en doet hem vrezen. Hoe moet het toch?

ds. P. Mulder,
Geldermalsen

Mogen wij daar ook iets van verstaan? Moeilijke tijden; een Gode vijandige wereld. 'Zij letten niet op de daden des HEEREN noch op het werk Zijner handen'. Zo is het volk van Nederland overwegend. Zelfs wanneer corona indringend onze beperktheid toont.

Wie vraagt echt naar de HEERE? Is het zelfs niet zo bij velen die zich met de naam van christen noemen? En wij? Letten wij op de werken die Hij doet? Maakt ons dat met David klein en onwaardig tegenover de hoge Majesteit? Als dat echt zo zijn mag, komt dat niet uit onze natuur voort, maar van de Heilige Geest der gebeden.

David mag zijn noden bij de HEERE brengen. Niet alleen zijn eigen nood en zorg. Maar ook juist de nood van het volk en van de gemeente des HEEREN. Zo zegt hij dat in ons tekstwoord: 'Verlos Uw volk en zegen Uw erve en weid hen'. Hij is koning en een bekwaam krijgsman. Maar het volk verlossen, kan hij niet. Dat moet de HEERE doen. Zo nadert hij tot de aanspraakplaats Zijner heiligheid met de smeekbede: 'zegen Uw erve en weid hen'.

David houdt de HEERE voor dat het Zijn volk is, Zijn erve. Israël was het volk Zijner erve. Apart gezet onder de volken. Dat gold het volk in algemene zin. In het bijzonder zag dat op het overblijfsel naar de verkiezing der genade Gods. De erve des HEEREN; dat zijn ten diepste de kinderen Gods. Zo bidt hij voor het volk. Vanuit de kern neemt hij daarbij het hele volk en het volksbestaan mee. Zo brengt hij hetgeen van de HEERE is ook bij de HEERE om Zijn verlossing en zegen. Dat Hij het volk zal weiden.

Theocratisch vorst

David moet het volk leiden. Daar is hij toe gezalft, om theocratisch vorst te zijn. Maar Hij vraagt of de HEERE dat weiden wil doen. David leeft eigen onbekwaamheid en onmacht in. Tegelijk weegt de verantwoordelijkheid die hij heeft voor de erve des HEEREN. Zo mag hij bidden: onwaardig in zichzelf en schuchter vanwege de heiligheid Gods. Maar toch nadert hij tot de aanspraakplaats Zijner heiligheid. Wat een voorbeeld.

Zulk een gebed kan niet anders dan alleen in en vanwege de Christus Gods. Hij is de Voorbidder voor Zijn volk. Daartoe is Hij in

In dit nummer

6 Oproep tot voorbede

7 Wat zeggen ons de cijfers? [1]

20 Gods rechtvaardigheid

- 2** Voorbede voor het volk
- 3** Leren op de school van Christus [33]
- 4** De Vroege Kerk [2]
- 5** Bijbelstudie [3]: De Tabernakel
- 8** De weg naar het predikambt [3]
- 9** Commentaar: Extra kort lontje
- 10** De onderscheidene gangen van Pleun Kleijn [3]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

de vernedering ingedaald. Daartoe heeft Hij op aarde gebeden, aanhoudend en veelvuldig. Tot in Gethsémané toe. Geworsteld heeft Hij vanwege de heiligheid en het recht Gods. Zo heeft Hij gehoorzaamheid geleerd. Hij heeft in biddende overgave het recht Gods voldaan en Zijn zoenoffer gebracht. Daarom kan en zal Hij Voorbidder zijn voor Zijn erve. Hij heeft juist voor Zijn volk gebeden en alles aangebracht. Om een verse en levende toegang te openen tot de aanspraakplaats Zijner heiligheid.

Mogen wij zo ook weleens bidden? Worstelen om onze ziel te mogen opheffen tot de aanspraakplaats Zijner heiligheid. Toevlucht zoekend en nemend bij de voorbiddingen van Christus. Mogen we dat door de werkingen van de Heilige Geest kennen voor eigen hart en leven? Vanwege de nood der ziel, ook voor het tijdelijke leven. Gods kinderen mogen zo weleens met de noden van gezin en nageslacht de HEERE zoeken. Laat het ook mogen zijn voor de kerk en zelfs voor het vaderland. Of kennen we zulk bidden niet? Verstaan we niet echt dat we verlossing nodig hebben? Niemand kan toch Gods zegen en leiding missen. O, bid toch om een gebed. Om de Geest der gebeden. Breng uw armoe maar bij de HEERE en smee Hem. Wij hebben geen enkel recht, maar Hij wil en mag gebeden worden.

Voor de kerk op aarde

Laat het ook gedaan mogen worden voor de erve des HEEREN, voor Zijn kerk op aarde. Ver weg en dichtbij. Om geestelijke zegeningen en wonderwerken der genade. Dat de HEERE die vrijmachtig zal verheerlijken in de toebrenging van zondaren en onderwijzing van Zijn kinderen. Meer in het bijzonder ook voor actuele kerkelijke zaken. Daartoe is Zijn leiding en zegen evenzeer onmisbaar nodig. Want de vijand is altijd op de been. En wij brengen overal de zonde in. Wij zijn machtelozer en onbekwamer dan we zelf beseffen. De HEERE werke onder ons nog genadig met de Geest der gebeden vanwege de Voorbidder in de hemel. 'Verlos Uw volk en zegen Uw erve en weid hen'. Dat het naar Zijn genadig welbehagen dan ook zal mogen zijn: 'De HEERE is hunlieder Sterkte en Hij is de Sterkheid der verlossingen Zijns gezalfden'.

Leren op de school van Christus [33]

Ralph Venning

Deel II Zuigelingen

X HUN LIEFDE TOT DE BROEDERS

Met betrekking tot de vorderingen van de zuigelingen zal ik nog één ding opmerken en dat is hun liefde tot de broeders. In dit opzicht handelen ze zoals alle leden van het lichaam van Christus, wier ambt het is om gelijke zorg voor elkaar te hebben (1 Kor. 12:25) en niet te zijn zoals de wereld, waar het ieder voor zich is en waar men met Kaïn zegt: 'Ben ik mijns broeders hoeder?' Petrus getuigt ervan dat ze de broeders vurig en oprecht liefhebben. Schrijvend aan de zuigelingen zegt hij: 'Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door de Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart' (1 Petr. 1:22). Hij spoort hen aan om ten volle te doen wat ze al ten dele deden (1 Thess. 5:11): 'Vermaant elkander, en sticht de een de ander, gelijk gij ook doet'.

Het is het grote kenmerk van Christus' discipelen dat ze elkaar liefhebben (Joh. 13:35). Dat ze uit de dood overgegaan zijn in het leven, kan men zien aan hun liefde tot de broeders (1 Joh. 3:14). Vergun mij om op te merken dat in de eerste zendbrief van Johannes de liefde tot elkaar dé grote plicht is waarvan gesproken wordt tot en over al Gods kinderen. En de zonde die daar zo sterk afgekeurd wordt, is het haten of niet liefhebben van elkaar. Als Johannes zegt (1 Joh. 3:8): 'Die de zonde doet, is uit de duivel', dan bedoelt hij juist die zonde, want hij zegt in vers 9: 'Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want Zijn zaad (waaruit hij geboren is, RV) blijft in hem'.

Dat is dezelfde reden die Petrus geeft wanneer hij tot dezelfde plicht opwekt (1 Petr. 1:22-23). En in vers 10 maakt Johannes op grond hiervan onderscheid tussen de kinderen van God en de kinderen van de duivel. Hij neemt dan Kaïn als voorbeeld, die goddeloos was en dit gebod om zijn broeder lief te hebben verbrak. Mogelijk verwijst de 'zonde tot de dood', waarover gesproken wordt in 1 Johannes 5:16-19, naar deze zonde, want wie zijn broeder niet liefheeft, blijft in de dood (1 Joh. 3:14). Uit het verband lijkt dit duidelijk op te maken.

De liefde van de zuigelingen tot de broeders komt duidelijk tot uiting in -naast andere dingen- hun bereidheid om te voorzien in hun noden, naar gelang de situatie, de gelegenheid en het vermogen dat toelaten. De apostel roemt over het bereidwillige gemoed van de Korinthische zuigelingen (2 Kor. 9:1-2). En de schrijver van de brief aan de Hebreeuwse zuigelingen vertelt hun dat God niet onrechtvaardig was om de arbeid van hun liefde te vergeten, die ze Zijn Naam hadden getoond in het dienen van de heiligen.

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Apostolische vaders en apologeten

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

De apostolische periode eindigt met de dood van de apostel Johannes. Leerlingen van de apostelen, de zogenaamde apostolische vaders, zetten hun werk voort.

Nicée

Bekende apostolische vaders zijn Ignatius van Antiochië, die verschillende brieven heeft nagelaten, en Polycarpus van Smyrna, die na een lang leven in de dienst des Heeren rond 155 de marteldood stierf. Op de vraag of hij wilde herroepen, antwoordde hij: 'Zesentachtig jaar heb ik Hem gediend en Hij heeft mij geen kwaad gedaan. Hoe kan ik mijn Koning, Die mij gered heeft, vervloeken?' (Martyrium, IX.3).

In de tweede eeuw neemt de kritiek op de inhoud van het christelijke geloof toe. Verschillende christenen zetten pogingen in het werk om deze kritiek te weerleggen. Zij worden meestal de vroegchristelijke apologeten genoemd.

Filosofische stromingen

Bekende apologeten zijn Athenagoras, Tatianus en Justinus Martyr. Hun geschriften zijn meer filosofisch van aard, maar hun liefde voor Christus was oprecht. Justinus zocht voor zijn bekering zijn heil

Het gebied waarop wij het meest nuttig mogen zijn, is vaak ook het gebied waarop onze grootste zwakte ligt.

bij allerlei filosofische stromingen, maar ze brachten hem niet dichterbij God. Toen ontmoette hij een oude man bij de zee. Die vertelde hem dat alle filosofen over God gesproken hadden zonder Hem te aanschouwen. Hij verwees hem in plaats daarvan naar de oude profeten die door Gods Geest gesproken hadden. Justinus zag de oude man daarna nooit meer, maar zijn woorden werden gezegend. 'In mijn ziel werd direct een vuur ontstoken, en liefde maakte zich van mij meester voor de profeten en voor de mannen die vrienden van Christus zijn. Terwijl ik bij mijzelf zijn woorden overwoog, bevond ik die filosofie uitsluitend heilzaam en nuttig' ("Dialogo met Trypho", VIII).

Andere kerkvaders uit de periode vóór Nicée schreven vooral voor de opbouw van de kerk. Belangrijke namen zijn Clemens van Alexandrië, Irenaeus, Tertullianus, Cyprianus en Origenes. Clemens was een groot geleerde die leiding gaf aan de catechetenschool in Alexandrië. Irenaeus was bisschop in Lyon en schreef een belangrijk werk tegen de gnostiek.

Tertullianus en Cyprianus

Tertullianus was aanvankelijk een heidens retor, maar kwam rond 193 tot bekering. Zijn retorische gaven gebruikte hij sindsdien voor de verdediging van het christendom. Zijn geschriften zijn gloedvol en radicaal, maar hij had geen hoge dunk van zichzelf. Hij was zich bewust van zijn 'voortreffelijkheid in overtredingen' ("Over het geduld", IV.2).

Cyprianus, evenals Tertullianus afkomstig uit Noord-Afrika, kwam pas op late leeftijd tot bekering. Hij schrijft daarover: 'Ik werd gevangen gehouden door de ontelbare fouten van mijn vroegere leven en ik geloofde niet dat ik me daarvan zou kunnen ontdoen' ("Aan Donatus", IV).

De doop door water en Geest veranderde echter alles. Zijn zonden werden afgewassen, er kwam vrede in zijn hart en de Heilige Geest bracht een nieuwe geboorte tot stand waardoor hij een nieuw mens werd, zonde als zonde leerde kennen en vanaf toen leefde door de Heilige Geest. In 258 stierf hij in Carthago de marteldood.

Origenes

Origenes werd geboren uit christelijke ouders en had reeds jong een bijzondere vreugde in de heilige dingen. Hij ontwikkelde zich tot een groot geleerde die als een van de weinige kerkvaders zelf ook Hebreeuws kon lezen. Hij legde een enorme ijver aan de dag. Naast vele preken en commentaren schreef hij een vuistdikke bestrijding van de heidense criticus Celsus en een dogmatiek onder de titel "Over de beginselen". Ook hij stierf de marteldood, rond 253. Zijn geschriften lieten zijn invloed tot lang na zijn dood voortduren. Zijn grote scherpzinnigheid bracht hem ook weleens tot onjuiste inzichten, sommige van zijn inzichten zijn eeuwen later zelfs als ketters veroordeeld. Dat hoeft de waardering voor zijn werk niet geheel weg te nemen. Het is veel meer een spiegel voor onszelf: het gebied waarop wij het meest nuttig mogen zijn, is vaak ook het gebied waarop onze grootste zwakte ligt.

(wordt vervolgd)

*‘Zo zullen zij een ark van sittimhout maken’.
‘Gij zult ook een verzoendeksel maken van louter goud’.*

Éxodus 25:10a en 17a

De ark als Gods troon van recht en genade

De ark, die straks in het heilige der heiligen geplaatst wordt, is slechts een geringe kist van sittimhout.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

W aarschijnlijk is dit acaciahout geweest, een harde houtsoort, die moeilijk door insecten en dergelijke aan te tasten is. Toch heeft het sittimhout iets van het vergankelijke in zich. Ook is het in vergelijking met goud weinig waard. Dit wijst ons op de menselijke natuur van Christus. ‘Hij had geen gedaante noch heerlijkheid’, zegt Jesaja. Deze kist wordt vanbinnen en vanbuiten met louter goud overtrokken. Dit ziet op Zijn Goddelijke natuur. Ook komt er een gouden krans, een soort kroon bovenop de ark. Daarin past het verzoendeksel zó precies, dat het er niet vanaf gestoten kan worden. Die kroon doet ons denken aan de gekroonde Middelaar, Die door Zijn Goddelijke kracht bekwaam was om voor Zijn volk de grootste schuldenlast en vloek te dragen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Want in de ark ligt de wet die gehoorzaamheid eist, die vervloekt en de zondaar

achtervolgt met het oordeel van de dood. Die wet moet bedekt, verzoend worden. Het verzoendeksel wijst naar de volkomen Christus, Die Middelaar én Offer is en Die met Zijn eigen bloed verzoening aanbrengt. Voor wie? Voor een in zichzelf onbekeerd en onverzoend volk, voor mensen die bevindelijk iets leren verstaan van hun zonden en schuld. Wat ligt er dan een toevlucht bij het verzoendeksel!

Op de schouders gedragen

Tijdens de woestijnreis moet het volk Israël telkens verder trekken. Bij de ark zijn dan ook draagbomen gemaakt, waarmee alleen de kinderen van Kaleb, de Kohathieten, de ark mogen opheffen. Als ze de woorden ‘Sta op, Heere!’ horen, tillen ze de afdekte ark hoog op, dragen haar op de schouders, zodat zij boven het volk verheven is. Zelfs de achterste mensen zijn zo geborgen. Dat is ook de opdracht van de dienaren,

die daarvoor van Godswege geroepen zijn. Ze moeten de heilige Ark opheffen in het midden van de gemeente om die ene Naam, onder de hemel tot zaligheid gegeven, te prediken: ‘Wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen!’ In Éxodus 25 vers 15 lezen we dat de draagbomen steeds in de ringen aan de hoeken van de ark bleven zitten, ook als de ark op het woestijnzand stond. Waarom? Dat is een van de vele heilige lessen. Israël is hier een reizend volk. Ze zijn nog niet in het land van de rust gekomen. Altijd weer klinkt de oproep om verder te gaan. Als dan het volk optrekt, moet ook de ark mee. O ja? Is dat echt zo? Nee, het is net andersom. Als de ark optrekt, gaat het volk mee. En waar de ark is, daar is ook het volk. Vergeet dat toch nooit! Dat is nog zo. Waar Christus in Zijn Persoon en arbeid uitgestald wordt, daar is ook de levende Kerk.

De ark gaat voor

Dat tijdens de reis de handbomen niet uit de ringen gaan, wijst erop dat het voor de Kerk op aarde een leven van op en neer is. Voor zo’n leven achter de Ark worden ze ingewonnen door Christus’ onuitsprekelijke liefde. Ze verlaten alles en volgen Hem, dwars door de woestijn van het leven. Straks gaat dat volk door de Jordaan, maar de ark gaat vóór. Hoe is dit in uw leven?

(wordt vervolgd)

Vragen

1. Wat betekent het dat de ark op het woestijnzand stond?
2. Welke troost ligt er in het verzoendeksel?
3. Wat is een leven van op en neer voor de Kerk?

Oproep tot voorbede

voor het curatorium en de personen die onderzocht zullen worden

Van D.V. maandag 24 tot en met woensdag 26 augustus hoopt het curatorium te vergaderen voor het jaarlijkse onderzoek van die personen die zich met een attest van hun kerkenraden hebben aangemeld.

Het zijn dagen van groot belang in het licht van de grote predikanten nood in de kring van onze gemeenten. Curatoren en de docenten die als adviseurs deze vergaderingen bijwonen, zijn geen hartenkenners. Daarom is het zo'n uiterst verantwoordelijk werk waartoe zij geroepen worden. In feite is het een onmogelijk werk zonder de leiding en de hulp van de Heilige Geest. Dat het ons gebed mag zijn of Hij onze Leidsman zal willen zijn, in alles wat gehoord en besproken zal worden. Daarom vragen wij de gemeenten, in het bijzonder de predikanten, studenten en ambtsdragers, dat zij ons en de personen die onderzocht worden in het gebed willen gedenken. Er zijn toch immers geen redenen bij ons waarom de Heere het zou kunnen doen. Het zou ons toch zo

veel moeten zeggen dat door de coronacrisis er zo veel veranderd is in het kerkelijk leven en vooral in de zondagse samenkomsten. Waar heeft ons dit gebracht? Heeft het ons vernederd voor het heilig aangezicht des Heeren? Hebben we als Israël in 1 Samuël 7 de vreemde goden uit ons midden weggedaan? Dienen wij de Heere alleen? Hebben wij ons om onze zondesschuld en die van onze gezinnen, van onze gemeente en ons land in waarheid verootmoedigd? Is er een brandende begeerte naar de verzoening in het bloed van het Lam Gods? Wie zijn wij, ook als ambtsdragers, geweest? Aan woorden ontbreekt het niet, maar de Heere ziet het hart aan. Moeten we dan niet eerlijk zeggen dat het rechtvaardig zou zijn als de Heere ons aan onszelf overgaf?

Dat het dan toch onze verzuchting zou mogen zijn of de Heere in de toorn nog des ontfermens wil gedenken. Dat het ons gebed mocht zijn of de Heere Zijn werk in het leven wil behouden in het midden der jaren en het bekend wil maken in het midden der jaren (Hab. 3:2). De kanttekenaren schrijven hierbij: 'Maak door Uw Woord en predicatie, dat Uw volk dat wete en versta, en doe het metterdaad blijken onder de heidenen, dat Gij U over Uw volk ontfermt'.

Een eenparig gebed van een schuldig volk dat het zo verzondigd heeft, zou de Heere uit genade kunnen verhoren. Hij is aan ons niets verplicht. Maar dat we mochten smeken of Hij aan ons en onze gemeenten in Zijn gunst zou willen gedenken om Zijns heilige Naams wil. Wat zou het onuitsprekelijk groot zijn wanneer de Heere nog om Jezus' wil ons zou verblijden door Zijn daden.

Namens het curatorium,
ds. J.J. van Eckeveld, voorzitter
ds. G.J.N. Moens, secretaris

Wat zeggen ons de cijfers? [1]

Waar de meeste kerken in ledental achteruitlopen, liet de jongste uitgave van het Kerkelijk Jaarboek voor ons kerkverband nog een lichte stijging zien. Daarbij moeten we wel de vraag stellen naar de betekenis van al die cijfers.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Het lijkt er op dat ook onder ons de tweede kerkdienst onder druk komt te staan.

Zowel in de Rooms-Katholieke Kerk als in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is er immers een groot verschil tussen het aantal leden en het aantal kerkgangers. Dat was vroeger in de Nederlandse Hervormde Kerk ook al zo. Niet voor niets maakte de godsdienst-socioloog Kruijt onderscheid tussen kerkelijken, kerksen en gelovigen. De PKN heeft altijd nog zo'n 1,7 miljoen leden en doopleden, maar het aantal zondagse kerkgangers komt niet hoger dan 300.000. Veel leden zijn randkerkelijk. Zij gaan zelden of nooit naar de kerk en voelen zich nauwelijks betrokken bij de kerk waar ze officieel lid van zijn. In de Hersteld Hervormde Kerk werkt die oude volkskerktraditie nog enigszins door. Ook daar zijn er tal van gemeenten met een grote rand van niet of nauwelijks meelevende leden en doopleden. In de afgescheiden kerken lag dat vanouds anders. Wie nooit meer in de kerk kwam, bedankte zelf als lid of werd uitgeschreven na vermaand of gecensureerd te zijn.

Kerkgang

Nu is het ook de vraag welke criteria men hanteert voor meelevende kerkleden. In

de brede gereformeerde gezindte gold vanouds dat men geacht werd twee keer per zondag naar de kerk te gaan, tenzij men 'wettig verhinderd' was. Dat was ruim zestig jaar geleden ook nog het geval in het grote verband van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Inmiddels staat die norm, ook in andere kerken die zich gereformeerd noemen, duidelijk onder druk. Het bezoek aan de tweede kerkdienst is in tal van gemeenten zwaar teruggelopen en mensen verzuimen ook gemakkelijker de morgendienst als dat zo uit komt. Dat vind je vooral bij de Nederlands gereformeerden, maar ook bij de vrijgemaakten en aan de linkerkant van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Bond. In een aantal gevallen is de tweede kerkdienst al geschrapt omdat de opkomst minimaal was. Aangenomen dat kerkgang een belangrijke maatstaf is voor kerkelijke betrokkenheid, wijst dat op een aanzienlijke teruggang. De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt zijn de laatste twintig jaar zo'n 8 procent in zielental achteruit gelopen. Maar als er cijfers beschikbaar zouden zijn over het kerkbezoek, dan zou blijken dat de teruggang daarvan veel groter is.

In feite geeft de kerkelijke statistiek dus een geflatteerd beeld. De werkelijke achteruitgang van het kerkelijk leven is veel omvangrijker. Maar dat geldt niet alleen dit kerkverband.

Onder druk

Hoe zou dat bij ons zijn? Een periodieke telling van het aantal kerkgangers, zoals in de Rooms-Katholieke Kerk, vindt bij ons niet plaats. In het geheel van kerkelijk Nederland kenmerken onze gemeenten zich door een trouwe kerkgang, zowel van jongeren als van ouderen. Dat valt ook de buitenwereld op.

Maar zo langzamerhand is er hier en daar toch wel een duidelijk verschil in opkomst waar te nemen tussen de eerste en de tweede dienst. Nu is het niet altijd zo gemakkelijk om die vergelijking te maken. Het is begrijpelijk dat er zondagsavonds minder plaatsen bezet zijn dan zondagsmorgens. Er blijven dan meer kinderen thuis en er is meer oppas nodig. Voor ouderen is twee keer naar de kerk soms een te zware opgave.

Niettemin lijkt het er wel op dat ook onder ons de tweede kerkdienst onder druk komt te staan. Helaas wel. Ontwikkelingen elders in de kerkelijke wereld (en dat zijn meestal negatieve ontwikkelingen) werken na verloop van tijd ook onder ons door. Na de zondagmorgendienst menen sommigen aan hun 'zondagsplicht' voldaan te hebben of voelen ze zich vrij om elders hun heil te zoeken. Meestal in een kerk van lichtere signatuur.

Nog lid

De minimale groei van het ledental, waarvan het Kerkelijk Jaarboek veelal blijkt geeft, zegt dus niet alles. Ook als je kijkt naar levensstijl en theologische en ethische opvattingen moet je helaas constateren dat onder ons de randkerkelijkheid toeneemt. Over tal van mensen verbaas je je soms dat ze nog lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten. Vaak is er dan ook niet zoveel nodig of ze bedanken.

Gelukkig is er altijd nog een groot aantal meelevende leden, die zich in leer en leven verbonden weten met de Gereformeerde Gemeenten en die in deze coronacrisis verlangen om weer elke zondag tweemaal op te mogen gaan naar Gods huis. In het licht van de eeuwigheid is het echter niet voldoende om een meelevend lid te zijn. De grote vraag is of we ook een levend lidmaat zijn (Heidelbergse Catechismus, vraag 54). Daar zal het om gaan.

(wordt vervolgd)

De oogst is groot

U kent de uitdrukking wel: 'God geeft getuigenis aan Zijn eigen werk'. Dan wordt alles zo gericht en geleid - tot in de kleinste dingen - dat Góds werk alleen overblijft. Onze belijdenis drukt dit zo kernachtig uit: dat ieder 'schuldig is de tijd te verwachten dat hij van God geroepen wordt, opdat hij getuigenis hebbe van zijn roeping' (NGB, art. 31).

v. A.

Alle middelen, tijd en omstandigheden doet de Heere dan samenlopen om Zijn raad te dienen. Wij mensen kunnen het alleen maar onmogelijker maken, met goede bedoelingen misschien, door gemis aan ontdekking onszelf overschattend.

Maar dit eenzijdige Godswerk blijkt zeker ook in 'de uitstoting in de oogst'. Dit 'getuigenis geven' is een wonderlijke zaak, allereerst om dit zelf te ervaren, maar ook om daar van dichtbij getuige te mogen zijn, zoals tijdens een vergadering van het curatorium. Het zou te wensen zijn dat ieder dat eens zou mogen meemaken. Dat zou heel wat fabels, om niet te zeggen laster, doen verdwijnen als sneeuw voor de zon. Hoe God zorgt voor Zijn eigen werk. Hoe God roept en Zelf zorgt dat ook dit werk onwederstandelijk blijkt. Dat houdt niemand tegen. Dus ook geen curatorium. Maar ook hoe de Heere zorgt dat er niemand tussen zit; dat geen vlees zou roemen, van welke aard dit vlees ook zou mogen zijn. Ook hier geldt dat God een jaloers God is op Zijn eigen eer! Wanneer het eenzijdige werk Gods blijkt, vallen alle (kans)berekeningen

en vleselijke overleggingen weg. Zouden we in deze dagen vooral *hierom* niet samen moeten bidden? 'Heere, zorgt U toch voor Uw eigen Naam, voor de komst van het genaderijk van Uw Zoon, door het genademiddel van de Heilige Geest te geven'. Het gaat om de onderhouding van de dienst der verzoening, de prediking van het Woord. Want de oogst is zo groot en de arbeiders zijn werkelijk weinig. Vandaar de dringende oproep om op deze manier meer hiervoor te bidden dan er over te praten.

Onderscheidend

We laten samenvattend Spurgeon wat vertellen over zijn eigen ervaringen tijdens de toelating tot de opleiding van predikant: Het is hoogst verantwoordelijk werk, dat meer dan gewone zorg vereist. Wat spreekt een curatorium eigenlijk uit? Velt men het eindoordeel over iemands genadestaat of roeping? Dat zou wel zeer aanmatigend zijn. Men spreekt slechts uit dat men vrijmoedigheid heeft om deze persoon toe te laten tot de opleiding, met het gebed dat God tijdens de opleiding en

de ambtsbediening zal tonen dat het Zijn eigen werk is. Dát spreekt men uit, niet meer en ook niet minder. Dan moeten wij er ook niets anders van (willen) maken. De opleiding tot dienaar des Woord is geen domineesfabriek. Wij kunnen niet máken wat God niet geeft. Dat willen we ook niet. We willen tijdens de opleiding liever 'dominee-af' maken.

De plicht ten opzichte van de kerk dwingt curatoren tot een scherp, onderscheidend oordeel. Een aanzienlijk aantal laat men met een gerust geweten weer vertrekken. Het valt zwaar om mensen te ontmoedigen en het hart is tot mildheid geneigd, maar de plicht ten opzichte van de kerk vereist dat curatoren eerlijk zeggen waar het op staat.

Een mens is een eierzuchtig wezen. Hij zou de preekstoel willen gebruiken om óp te klimmen, vast besloten om zich naar voren te dringen, om zich te onderscheiden. Dan wordt het ambt een platform waarop men zijn bekwaamheden ten toon kan spreiden. In die gevallen wil het curatorium duidelijk 'nee' zeggen. Want wij hebben niets om ons op te beroemen. De preekstoel is de plaats waar we voortdurend tot het besef worden gebracht dat we onbetekenend en nietswaardig zijn. Zou deze afsnijding en deze verootmoediging niet bij het voorbereidende werk Gods horen?

Geestelijk zwakken, instabiel in leer of leven, kunnen beter in de achterhoede blijven, zegt Spurgeon. Ze zijn zo wankel. Ook zij die van het 'glacéhandschoengilde' zijn, die niet tegen een stootje kunnen. Men kan weliswaar buitengewoon ijverig zijn, maar gebrek aan wijsheid blijkt soms ook een probleem te zijn. Sommigen kunnen veel praten, lang en ernstig, maar kunnen niets 'baren'. Men zoekt de kansel, zonder goed te weten waarom eigenlijk. Sommigen willen niet leren, weet Spurgeon, of zijn niet ontvankelijk voor enige vorm van begeleiding. Ze hebben een afkeer van zelfonderzoek en van iedere vorm van toetsing van bekering en roeping door de kerk. Men wil dominee zijn! Daarvoor hopen we in de kring der gemeenten bewaard te blijven.

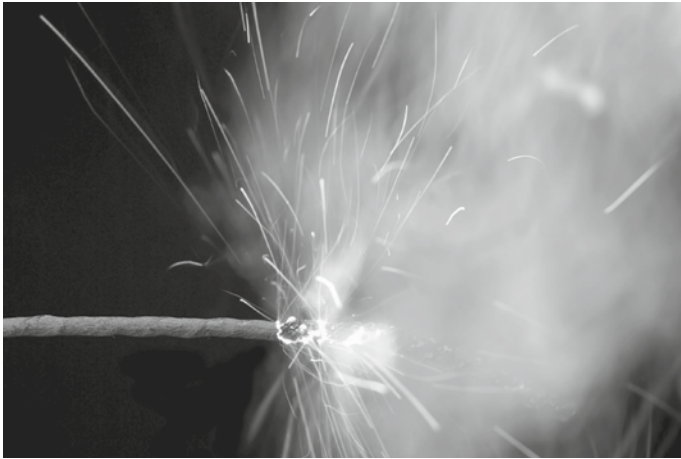
Oppervlakkig?

Ik weet niet hoe het u vergaat wanneer u deze samenvatting van Spurgeons gedachten tot u laat doordringen. Vindt u hem in deze zaken oppervlakkig? Ik beslist niet... Laten we toch eendrachtig bidden om Góds getuigenis van Zijn eigen werk.

(wordt vervolgd)

Extra kort lontje

Plotseling stopt er een auto op een plaats waar niemand hem kan passeren. Achter hem toetert iemand. De chauffeur van de voorste auto springt uit zijn auto en stormt naar de auto achter hem. Schreeuwend en tierend stompt hij op de autoruit. En achter ons klinkt ook geschreeuw, een woedende man springt uit een busje en schreeuwt van alles en nog wat.

P. Schalk,
Veenendaal

De term 'kort lontje' is in de negentiger jaren een staande uitdrukking geworden. Het duidt erop dat iemand opvliegend is, gauw boos wordt, of zelfs snel agressief reageert. Het voorval hierboven past precies bij de omschrijving. Wat een ontploffing, zomaar een paar auto's voor ons. Het laat in het klein iets zien wat momenteel veel groter aan de gang is. De opvliegendheid lijkt de laatste maanden wel extra toegenomen. De manier waarop burgers met elkaar omgaan, is verontrustend. Dat speelt zich af in het klein, in de straat of in de buurt. Maar het probleem is ook veel groter. Heel gemakkelijk worden grote groepen mensen bij elkaar geroepen om te demonstreren. Wat vaak vreedzaam begint, loopt razendsnel uit op scherpe rellen. Dan blijken de lontjes extra kort te zijn. We zien het in eigen land, maar ook in landen om ons heen. Beter gezegd, het is een wereldwijd verschijnsel.

Psychologisch effect

Wat er in hoofden van mensen gebeurt, is niet altijd gemakkelijk te duiden. Maar het extra korte lontje is vooral zichtbaar geworden na de 'lockdown' als gevolg van de coronacrisis. Dat gedwongen thuis zitten, weinig mogelijkheden hebben om er eens even uit te gaan, de stress over de gevolgen van de vreselijke ziekte. Het lijkt net of dat plotseling tot uitbarsting kwam toen de 'intelligente lockdown' werd omgezet in een intelligente terugkeer naar het nieuwe normaal. Alsof de plotselinge vrijheid niet gehanteerd kan worden. Het lijkt wel heel sterk op een psychologisch effect: van strak gebonden zijn naar ultieme vrijheid. En dat slaat heel gemakkelijk over op anderen. De beweging #blacklivesmatter (dat betekent: zwart leven doet er toe) is er een voorbeeld van. De extreme arrestatie van George Floyd in Amerika, die hij met de dood moest bekopen, leidde binnen korte tijd tot sterke

reacties, wereldwijd. Werd dat versterkt door het plotselinge vrijkomen van ons als mensheid? We weten het niet precies. Maar het lijkt met elkaar samen te hangen.

Kerkelijke situatie

Misschien is het tijd om ons ook te bezinnen op onze eigen reacties na de eerste coronacrisis. Een goed voorbeeld is de kerkelijke situatie. De meeste kerken hebben zich in eerste instantie geschikt in de 'lockdown'. We hebben onze verantwoordelijkheid genomen. Terecht. Maar wat waren de meeste mensen blij dat we weer met dertig mensen naar de kerk mochten. In veel kerken werd een dienst van verootmoediging gehouden. Echter, het duurde nog geen week voordat er getornd werd aan de maatregel dat er een maand later honderd mensen naar de kerk zouden mogen. Dat ging veel te langzaam.

Gelukkig werd dat sentiment herkend en werd erkend dat de kerken niet achter mochten lopen bij allerlei andere activiteiten. Er kwam meer ruimte. Maar de lontjes zijn kort, ook in de kerk. Sommigen vonden het te langzaam gaan, anderen te snel. Sommigen gaven aan: 'Als er gezongen wordt, dan kom ik niet'. Anderen juist andersom: 'Als er niet gezongen wordt, dan kom ik niet'. En de kerkenraad moet daarin maar een beslissing nemen. Dat doe je dus nooit goed.

Lessen leren

Moeten we dan maar lijdelijk zijn en afwachten? Nee, natuurlijk niet. En je moet toch je verantwoordelijkheid nemen? Zeker, daar worden we toe geroepen. Maar dat betekent wel dat we onze plaats moeten weten en moeten blijven letten op de toon van ons commentaar, op de aandacht voor elkaars argumenten, op zorgvuldigheid in onze vraagstelling.

Als we dat uit het oog verliezen, dan wordt ook ons lontje extra kort. Dan komen heel gemakkelijk de vruchten van het vlees uit Galaten 5 naar voren zoals venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht. Daar moeten we toch niet aan denken. Dan raken de vruchten van de Geest, die in de weg van bekering en geloof worden geschonken, uit beeld. Denk aan blijdschap, vrede en lankmoedigheid (of geduld). O ja, en zachtmoedigheid, ook zo'n vrucht.

Laten we die vruchten niet uit het oog verliezen, maar die vruchten juist als genadegaven van de Geest beoefenen. Niet alleen in de kerk, maar ook in de samenleving. Dan probeer je het extra korte lontje niet aan te steken, maar juist te blussen. Bij anderen, en vooral bij jezelf.

'Ik wil best eens Heerschap heten'

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Na verloop van tijd was Pleun Kleijn in Rotterdam een begrip: de voorlezer van de Eleonorastraat!

Ook gaf hij de kinderen catechisatie. Daarbij gebruikte hij de catechismusverklaring van David Knibbe. Verder liet hij de kinderen elke week een psalm leren en een vraag en antwoord uit de Heidelbergse Catechismus. Niet alleen de jongeren gaf hij onderwijs, ook ouderen. Zoals reeds opgemerkt, had

Van de gemeente van Kleijn is dus niets overgebleven, maar zijn geschriften bezitten we nog.

Kleijn regelmatig contact met ds. W.C. Lamain. Ze konden het goed met elkaar vinden. De Heere had bij de eerste ontmoeting al een wonderlijke verbinding gegeven. Lamain schreef daarover: 'In Gods nederbuigende goedheid is er ook hier op aarde nooit meer een scheiding gekomen. Dat is ook wel een bijzondere gunste Gods, temidden van al de verbreking van de stok liefelijkheid en samenbinders. Vooral met bid- en dankdagen mochten we vaak elkander ontmoeten en zijn ook samen op verschillende begrafenissen geweest'. Pleun Kleijn kende dus veel kinderen en knechten Gods, die hij regelmatig ontmoette. We willen nog noemen ds. F. Mallan, die in zijn jonge jaren als echte Rotterdammer Pleun gekend heeft. Hij woonde slechts een paar straten bij hem vandaan (Dijkstraat). Mallan zei over hem: 'Van Pleun kreeg ik onderwijs! Hij bemoedigde mij, maar gaf me ook stof tot nadenken'.

Einde samenkomst

In de meidagen van 1940, toen de binnenstad van Rotterdam zwaar gebombardeerd werd, kwam er een einde aan de diensten in de Eleonorastraat: het gebouw werd geheel verwoest. Voor een klein groepje heeft Kleijn (wiens huisje wonderlijk gespaard was gebleven) nog korte tijd leesdienst gehouden in zijn woning in de Sionstraat. De samenkomst viel echter in deze barre oorlogsdagen uiteen. Verreweg de meesten gingen naar de Gereformeerde Gemeente aan de Boezemsingel. Anderen vertrokken naar de Gereformeerde Gemeente in Hersteld Verband van ds. D.Chr. Overduin. En waar bleef Kleijn? Dat is niet met zekerheid bekend, maar waarschijnlijk is hij tot aan zijn dood in 1949 'thuislezer' geweest.

Kleijn zat dus veel thuis. Maar hij kreeg

ook veel bezoek, onder meer van studenten van de Theologische School aan de Boezemsingel, soms daartoe aangespoord door de docenten. Zo kwam ook eens student M. Heerschap bij hem op bezoek. Nadat ze enige tijd met elkaar gesproken hadden, stelde Kleijn aan Heerschap voor de volgende dag samen naar het stadhuis te gaan. Verwonderd vroeg Heerschap wat het doel daarvan mocht zijn. Kleijn antwoordde: 'Om van namen te ruilen. Ik wil best eens een poosje Heerschap heten, en dan word jij Kleijn!'

Te hoog aangeslagen

Kleijn kon in de gesprekken soms treffende uitspraken doen. Met het oog op zichzelf zei hij eens: 'Te hoog aangeslagen in de belasting'. Ds. Lamain gaat daar in een van zijn boeken nader op in: 'O, die man wist voor zichzelf hoe ver dat hij van de praktijk der godzaligheid af was. Neen, hij wilde niet ontkennen wat God in zijn leven gedaan had, maar zijn leven was niet meer als voorheen. Van tevoren was het geweest: Zij werden dagelijks begenadigd, met manna, hemels brood, verzadigd. Maar nu was er een magerheid aan zijn ziel (Ps. 106:15). Eenmaal heb ik hem horen zeggen dat hij moest beleven, wat wij lezen in Psalm 107 vers 40: Hij stort verwachting uit over de prinsen, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is. Toen heb ik zijn tranen gezien, vanwege de droefheid die zijn hart vervulde'.

En zo was het menigmaal in het leven van Kleijn. Hij ondervond dat de mensen hem veel te hoog aansloegen. Dat ze te hoog tegen hem aankeken

Zijn geschriften

Van de gemeente van Kleijn is dus niets overgebleven, maar zijn geschriften bezitten we nog. Kleijn schreef in een niet altijd even gemakkelijk te lezen stijl. Hij produceerde lange zinnen, alsmede veel herhalingen en enige kennis van de tale Kanaäns is voor de lezer wel aan te bevelen. Anderzijds mag gezegd worden dat hij grondig kon formuleren, zeker wanneer we in ogenschouw nemen dat hij weinig schooljaren gekend heeft. We weten dat zijn mondeling taalgebruik niet erg verzorgd was. De heer F. van Holten (1932-2010), die een boekje over 'de leken-theoloog uit de Sionstraat' heeft geschreven en vroeger onder de leesdienst van Kleijn zat, werd als schooljongen door hem eens begroet met de vraag: 'Wat mot je worre, hoog zeker, menister of perfester?'

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

In goede handen

"In goede handen",
Bart-Jan Noorlander;
uitg. Den Hertog;
134 blz.; € 11,50.

Na het verschijnen van een Bijbels kernwoordenboek ("Bij de Bron") en een Bijbels dagboek ("Levend Woord") voor onze jongeren (allereerst met de diagnose autisme, maar ook zonder), is er nu vanuit de vereniging Helpende Handen een boek voor ouders en ambtsdragers verschenen.

De ondertitel "Over autisme in gezin en kerk" geeft heel aardig de kern van deze uitgave aan. Ouders krijgen informatie over en handvatten voor de godsdienstige vorming van hun kind thuis.

Ambtsdragers krijgen eveneens praktische handvatten voor de omgang met kinderen en jongeren met autisme in het pastoraat, op de catechisatie en in het jeugdwerk.

Het voert te ver om over de elf hoofdstukken uit te weiden, drie dingen maken dit boekje heel boeiend voor beide genoemde doelgroepen. Allereerst is het eenvoudig leesbaar met aansprekende voorbeelden uit de praktijk. Vervolgens komen belangrijke verklarende modellen voor autisme (de verklaring is er niet) aan de orde en belangrijke methoden die bruikbaar lijken. Zo komt de aanpak van Colette de Bruin en de kern van haar boek "Geef me de 5" op heldere wijze aan de orde.

Wat mij bijzonder aansprak is het derde wat we graag willen noemen: de auteur gaat bewust uit van de mogelijkheden die mensen met autisme wél hebben. Daarbij wil hij aansluiten en hen daarin

stimuleren. Binnen de onmogelijkheden en grenzen van mensen met autisme en hun ouders en ambtsdragers is dat een heel mooi vertrekpunt. In biddend opzien of de Heere daarin wijsheid wil geven, want al lezend wordt wel duidelijk dat het soms bijzonder gecompliceerd is om de weg naar het hart van deze doelgroep te vinden.

Graag willen we dit boek aanbevelen met de slotzinnen waarmee het Voorwoord van de schrijver besluit: 'Het is mijn wens dat deze uitgave een bijdrage mag leveren aan de godsdienstige vorming van jongeren met autisme. Dat het Koninkrijk van de Heere uitgebreid mag worden, ook onder mensen met autisme!'

Dit informatieve boek is ook te bestellen via www.helpendehanden.nl/ingodehanden

ds. B. Labee, Veenendaal

"De Evangelie-
prediking",
Samuël Hieron;
uitg. De Schatkamer;
259 blz., € 19,90

De Evangelieprediking

Het boek "De Evangelieprediking" verscheen oorspronkelijk onder de titel "The preachers plea". Het is geschreven in de vorm van een dialoog. De prediker, Epafras, is in gesprek met Nymfas, die allerlei vragen heeft over de prediking. In de uitvoerige verhandeling die op deze manier ontstaat, wordt de waarde en de noodzakelijkheid van de Evangelieprediking sterk benadrukt. Het laat zien hoe de hoorders onder de prediking zegeningen ontvangen voor hart en leven, en dat Gods Geest zondaren roept door het Woord en uit de duisternis brengt tot Zijn wonderbaar licht.

Deze puriteinse verhandeling over de prediking is van Samuël Hieron, predikant in het Engelse Modbury (ca. 1576-1617). Ds. A. Diemberbroeck, predikant te Rhenen (1602-1664), heeft dit leerzame boek in 1645 uit de Engelse taal in de Nederlandse taal overgezet en laten uitgeven onder de titel: "Des predikers pleidooi". Hij zag al het nut en de noodzaak in van het vertalen van Hierons boek voor de kerk en de overheid van zijn dagen.

Deze recente uitgave van "De Evangelieprediking" betreft een herziene herdruk, waarbij toegevoegd zijn korte levensschetsen van de predikanten Hieron en Diemberbroeck.

In de samenspraak worden zeer behartigenswaardige dingen gezegd over de prediking. Daarbij komt ook de roeping en de

zending tot het predikambt aan de orde, waarbij uitvoerig wordt ingegaan op Romeinen 10:14 en 15. Mooie dingen worden ook gezegd over het komen tot meer zekerheid in het geloof door middel van de verkondiging van het Evangelie.

Vandaag worden er ook veel vragen bij de prediking gesteld. Deze vroeg puriteinse verhandeling over de prediking blijkt zeer actueel te zijn. Het gesprek tussen Epafras en Nymfas handelt onder meer over oorzaken van misnoegen over de prediking, over het feit dat op de prediking nabetrachting moet volgen, en laat zien hoe een predicatie duidelijk en toch geleerd kan zijn, enzovoorts.

De sterk verouderde woorden zijn herhaald met in de voetnoot een verwijzing naar de oorspronkelijke vertaling.

ds. W. Harinck, Utrecht/De Meern

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor Lethbridge (Alberta, Canada) en Waardenburg, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

JAARLIJKSE (CONTACT) AMBTSDRAGERSBIJEENKOMST

De Stichting tot Hulpverlening der Gereformeerde Gemeenten in de Particuliere

Synode Zuid belegt op donderdag 10 september (19.30 uur) een (contact)ambtsdragersbijeenkomst over het thema 'Duivels dichtbij, hoe de duivel je denken en leven beïnvloedt'. Dit thema wordt ingeleid door S.D. Post. Post is werkzaam als mediator, trainer/coach en publicist en is de auteur van het gelijknamige boek.

Locatie: Sionkerk Goes, Louise de Colignylaan 177.

Berichten

GEZINSHUIS IN DOETINCHEM

De kerkenraad van Doetinchem oriënteert zich op de mogelijkheden voor een sociaal-maatschappelijke invulling van de voormalige pastorie. Na een voortraject van onderzoek is gebleken dat het gebruik van de voormalige pastorie als gezinshuis het beste aansluit bij de wensen van de kerkenraad. De woning heeft met zijn zeven slaapkamers en zijn bijzondere ligging mogelijkheden hiervoor. Daarom komt de kerkenraad graag in contact met een echtpaar dat bezig is zich te oriënteren op het opstarten van een gezinshuis en nog op zoek is naar een geschikte woonlocatie.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Bart-Jan Noorlander, contactpersoon namens de kerkenraad, via bj.noorlander@helpendehanden.nl of www.helpendehanden.nl

DIPLOMERING CGO

Van harte welkom op de diplomering/open lessen van de CGO. In verband met de coronamaatregelen is de diplomering dit jaar per locatie georganiseerd:

1 september (19.30 uur), gebouw De Nachtegaal, Geref. Gemeente, Nachtegaalweg 11, Elspeet (diplomering cursisten Zwolle).

2 september (19.30 uur), Geref. Gemeente, Rijssen-Zuid, Paulus Potterstraat 2a.

3 september (19.30 uur), Hoornbeek College, Noordelijk Halfroond 10, Gouda.

5 september (9.30 uur), Calvijn College, Klein Frankrijk 19, Goes.

7 september (19.30 uur), Wartburg College, locatie Marnix, Prof. Waterinklaan 41, Dordrecht.

8 september (19.30 uur), Van Lodenstein College, Utrechtseweg 228, Amersfoort. Meer informatie of inschrijven voor het nieuwe cursusjaar: www.cgo.nu/toerusting

NIEUWE WEBSITE DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL

De vernieuwde website van het Deputaatschap voor Israël (www.dep-israel.nl) is online gekomen. Op de site vindt u een overzicht van de verschillende werkgebieden, gegroepeerd onder de drie pijlers van het werk: Evangelieverkondiging, leatuurverspreiding en hulpverlening.

Er is een overzicht van activiteiten, algemene informatie en een bibliotheek met naslagwerken. Ook is er een jongerenpagina, waar een inkijkje wordt gegeven in het vrijwilligerswerk dat jongeren in Israël hebben gedaan. Via de website kunnen

afspraken gemaakt worden voor presentaties in gemeenten en voor verenigingen. De mogelijkheid om zich in te schrijven voor de digitale nieuwsbrief onder het kopje "Blijf op de hoogte" staat onderaan de site. Deze nieuwsbrief wordt iedere twee maanden per e-mail verstuurd.

Het is ons uitzien dat de website een ondersteunende rol mag vervullen in het werk van het deputaatschap en onze liefde voor het Joodse volk zal bevorderen. En dat het mag bijdragen aan het hoge doel van de uitbreiding van Gods Koninkrijk onder het volk van het verbond.

Deputaatschap voor Israël

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN MIDDELBURG

Op 31 augustus, 15 en 28 september, 12 en 20 oktober worden in Middelburg weer kerkhistorische wandelingen gehouden met herinneringen aan Smijtegelt.

Start voor het oude stadhuis op de Markt om 14.00 uur. Opbrengst (vrijwillige bijdrage) is bestemd voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Meld u op tijd aan: P.C. Beeke, p.c.beeke@kliksafe.nl / 0118-633828. Groepen op afspraak, datum in overleg, RIVM richtlijnen.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 23 AUGUSTUS 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Alphen a/d Rijn 19.00 uur stud. M. Boersma; Amersfoort 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur (leesdienst) ds. R.A.M. Visser; Apeldoorn 10.00 uur ds. W. Visscher en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Arnhem 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Barneveld-Centrum 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen (in Dorpskerk) 11.30 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.00 uur ds. E. Bakker; Berkenwoude 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 16.00 uur ds. P. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Den Haag-Scheveningen 16.30 uur (leesdienst) ds. H.A. van Zetten; Deventer 18.00 uur stud. J. Beens; Dinteloord 14.30 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 18.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 19.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 9.30 en 15.00 uur stud. J. Beens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur stud. P.J. de Raaf; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 12.30 en 15.30 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 16.00 uur ds. M. Karens; Hoedekenskerke 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Hoofddorp 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Hoogvliet 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 19.00 uur ds. W. Visscher; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 15.30 uur ds. S. Maljaars; Katwijk aan Zee 10.00

en 16.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 14.00 uur stud. P.J. de Raaf en 18.00 uur ds. G. van Manen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 18.00 uur ds. W. Silfhout; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Lelystad 15.00 uur ds. B. Labee; Lisse 10.00 en 15.00 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Zuid 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur stud. M. Boersma; Moerkapelle 19.00 uur ds. G.J. Baan; Nieuwdorp 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. van Rijswijk en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. M. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oostburg 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Oude-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 15.30 uur (H.D.) ds. A.T. Huijser; Poortugaal 19.00 uur ds. A. Verschuure; Puttershoek 10.00 uur ds. P. Mulder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. G. Hoogerland en 19.00 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 15.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Clements; Sint Annaland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Spijkenisse 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 19.00 uur ds. P. Mulder; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 10.00 uur ds. C. Harinck; Waarde 9.30 en 14.00 uur

ds. G. van Manen; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Wolphaartsdijk 14.00 uur (openb. bel.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Zoetermeer 18.30 uur ds. D. de Wit; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. C. Sonneveld.

DINSDAG 25 AUGUSTUS 2020

Aagtekerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Beekbergen (in Dorpskerk) 14.00 uur (huw. bev.) ds. A. Schreuder; Drachten 19.30 uur ds. A. Verschuure; Enter 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Goudswaard 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur (voor de zending) ds. W. Harinck; Kamperland 19.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. van Laar.

WOENSDAG 26 AUGUSTUS 2020

Barendrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; Berkenwoude 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; De Valk-Wekerom 19.30 uur (openb. bel.) ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds.

“

MOET U ZEGGEN: IK BEN ZO BLIND DAT IK NIETS VAN HET EVANGELIE BEGRIJP? GOD ZEGT: 'IK ZAL DE BLINDEN LEIDEN (...), IK ZAL DE DUISTERNIS VOOR HUN AANGEZICHT TEN LICHT MAKEN.'

JOHN BUNYAN

G. van Manen; Gravenpolder 19.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 19.45 uur ds. S. Maljaars; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A. Verschuure; Leerdam 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Lisse 19.45 uur ds. F. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. M. Karens; Naaldwijk 19.45 uur ds. H. Brons; Nieuwdorp 19.30 uur (herdenkingsdienst) ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Nisse 19.30 uur ds. A. Schreuder; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Oude-Tonge 19.30 uur ds. P. Mulder; Poederoijen 19.30 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J. van Laar; Woerden 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

DONDERDAG 27 AUGUSTUS 2020

De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. W.J. Karels; Kampen 14.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Nunspeet 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Poortugaal 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; Sliedrecht 14.45 uur (huw. bev.) ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Westkapelle 13.45 uur (huw. bev.) ds. J. de Kok; Zwolle 19.30 uur ds. L. Blok.

VRIJDAG 28 AUGUSTUS 2020

Alblasserdam 15.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw. bev.) ds. E.J. Boudewijn; Den Helder 19.30 uur (openb. bel.) ds. W. Harinck; Nijkerk 15.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Nunspeet 15.00 uur (huw.bev.) ds. L. Blok; Rijssen-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Jansse; Scherpenisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Tholen 16.00 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Uddel 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; Yerseke 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 29 AUGUSTUS 2020

Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur (dovendienst) ds. A. Verschuure.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 23 AUGUSTUS 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 09.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ds. L. Blok.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Zwolle geeft met droefheid kennis dat door de Heere uit dit leven werd weggenomen

Arie Koolmees

in de leeftijd van 82 jaar.

Van 1968 tot 2010 mocht hij de gemeente dienen in het ambt van diaken. De Heere gaf hem dat hij zijn ambtswerk, ook als scriba en catecheet, getrouw en met liefde mocht verrichten.

We wensen de achterblijvende weduwe met haar kinderen, kleinkinderen en verdere nabestaanden de ondersteuning en vertroosting van de Heere toe en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, J. Cromwijk, preses
C. Brouwer, scriba

Zwolle, 3 augustus 2020

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam geeft met droefheid kennis van het onverwachtse overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Theo Dorus Roest

in de leeftijd van 95 jaar.

Vanaf februari 1971 tot december 1977 heeft hij in het ambt van diaken de gemeente met de hem geschonken gaven in getrouwheid mogen dienen.

Wij wensen zijn kinderen en (achter-)kleinkinderen de nabijheid van de Heere toe in dit grote verlies en Hij heilige deze roepstem aan het hart van de familie en van de gemeente.

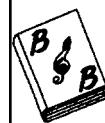
Namens de kerkenraad, Ds. W.J. Karels, preses
C.A. Blom, scriba

Hardinxveld-Giessendam, 10 augustus 2020

Begravenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

**Laatste preken van JC Philpot 1 €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1-2 à €19,50
hetbraambos.nl 078-6933783**

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Tel. 0166 - 69 74 38
begrafenisverzorgingdorst.nl

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Wegens a.s. verhuizing te koop,
grote verzameling oude en nieuwe
verklaringen, brochures en boeken van
en over de Heidelbergse Catechismus
(meer dan 350 verschillende exemplaren
vanaf 1685 t/m 2019) vanuit diverse
kerkelijke genootschappen.
Heeft u serieuze interesse?
Bel 0653153744. Of mail naar
piet@kaashandeldammers.nl

Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnderland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executie en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

DC begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
T 010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

WAT KENMERKT DE WARE
ROEPING TOT HET AMBT?

Deze vraag komt aan de orde in het boek 'Tot Zijn dienst bereid' (15 boeiende bijdragen over het werk in Gods Koninkrijk. O.a. met Ds. J.J. van Eckveld over de roeping tot het ambt o.m. in het licht van het curatorium, C.A. Wouters (koster GG Lisse), H.M. Lobbezoo (pastoraal werker Cédrah) en H. Bor (gevangenenpastoraat). Evenals de boeken 'Waar liefde woont (10 bijdragen over gezin, kerk en school) en 'Terug naar de Reformatie (10 gesprekken over 500 jaar Reformatie) slechts € 5,- p. st.

Bestellen: Adriaan van Belzen,
06-39123940/06-24128289 of
belzen@filtnet.nl

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie
www.profijtisolatie.nl

BBV Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **Inpak Operator (MBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**

Met het oog op deze functies, zoeken wij gedreven en flexibel ingestelde personen, die met passie hun werk willen doen!

Voor meer informatie – waaronder de volledige vacaturetekst – kunt U contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes, senior consultant agribusiness – Green Career Consult Mailadres:

bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483.

Green Career Consult

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonduren of voor bezoek bij u aan huis.

'Specialist in vloertegels, wandtegels en PVC vloeren'

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 354225 | kroonvloereninsteen.nl

benieuwd
naar verkoopadvies en/of aankoopadvies in Amersfoort, Soest, Leusden, Hoevelaken of Nijkerk?

vraag een vrijblijvend kennismakingsgesprek aan

033 204 85 35 | visiemakelaardij.nl

visiemakelaardij

Thuis uw nieuwe vloer kiezen!
PVC, Parket, Laminaat, tapijt.
Afspraak maken? 06-19557166
DE VLOERENKONING.NL

MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN RUIJME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL	KRABBENDIJK
VRIJHEIDSLAAN 55	OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STLORKGELS.NL

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Solidamentum

Hé (aanstormende) student!

Grote kans dat je studeert of gaat studeren in een andere omgeving dan je gewend bent. Dan is vriendschap en bezinning, op basis van de Bijbel, heel belangrijk. Solidamentum is dé studentenvereniging voor studenten met een reformatorische achtergrond. Met elkaar verdiepen we ons in actuele, belangrijke vraagstukken en bouwen we vriendschappen op voor het leven.

Onze vereniging heeft drie kringen, verspreid over het land, die allemaal een introductiedag houden. Kom vrijblijvend naar een introductiedag bij jou in de buurt en maak kennis met onze enthousiaste leden. Ben jij klaar voor een onvergetelijke studententijd?

GOUDA – D.V. 25 augustus
ZWOLLE – D.V. 27 augustus
EDE – D.V. 28 augustus

Het programma bestaat uit onder andere een ontspannen kennismaking en een aansprekende lezing. Ga voor meer informatie en aanmelden naar:

www.solidamentum.nl/welkom. Tot dan!

Dringende oproep!

Werken op Texel

Basisschool Timotheüs

Basisschool Timotheüs is een kleine privéschool in Oosterend op het eiland Texel.

Er wordt op onze school lesgegeven aan ca. 15 kinderen in twee klassen: groep 1 t/m 4 en groep 5 t/m 8. Op de school wordt gewerkt met eigentijdse lesmethoden en leermiddelen. De leerkrachten worden ondersteund door een onderwijsassistente. Op dit moment wordt er gewerkt met een vierdaagse schoolweek.

Vanwege het aanstaande vertrek van onze directeur vragen wij per 19 oktober

EEN ENTHOUSIASTE LEERKRACHT VOOR DE BOVENBOUW

Heeft het overdragen van de Bijbelse beginselen aan jonge kinderen de liefde van uw hart? Geeft u graag onderwijs zelf vorm en inhoud waarbij elk kind individueel de aandacht kan krijgen die het nodig heeft? Dan is deze baan wellicht iets voor u. Er is mogelijkheid om door te groeien naar de functie van directeur.

Wij bieden

- een kleine school met een fijne sfeer
- veel ruimte voor eigen inbreng
- gelegenheid tot nascholend en begeleiding
- salariering volgens CAO
- vergoeding van reiskosten of verhuizing
- werktijden in overleg

Wij vragen

- Hartelijke instemming met de grondslag van de school: Gods Woord en de Drie formulieren van Enigheid
- kerkelijk behorend tot de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland)
- ervaring in leidinggeven op een reformatorische basisschool

Meer informatie

Voor informatie kunt u contact opnemen met de huidige directeur van de school, dhr. H.W. de Mooij. Tel. nr. school: **06-83447455**, tel. nr. privé: **0318-517623**. Wij sturen u graag informatie toe over de school en voor een kennismakingsbezoek bent u van harte welkom. Ervaar hoe bijzonder het lesgeven aan kleine groepen leerlingen van verschillende leeftijd is!

Solliciteren

Voelt u zich aangesproken door deze advertentie? Reageren kan via e-mail: jstexel@kliksafe.nl. Of per post: stuur uw sollicitatie naar de secretaris van de Stichting tot het Verstreken van Onderwijs op Gereformeerde Grondslag te Oosterend, dhr. Jac. Stark, Cor Bremerstraat 25, 1794 AX Oosterend. Ook kunt u hem bellen voor praktische informatie: 06-12326452.

Wilt u kleiner gaan wonen?

Evt. met zorg. Landelijk gelegen, omgeving Waardenburg, 1 a 2 pers.
Bel voor Info: 0653933283
Of kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl

ACHTERBERG (RHENEN)

D.V. zat. 7 sept. fiets-/autotocht en markt t.b.v. kerkbouw OGGiN.
Startpunt en markt: Cuneraweg 86 Rhenen.
Info: www.klompfietsstocht.nl of 06 534 077 79.

Rust. Natuur. Deluwe.

Camping

Kom kamperen.

Hoeve Kootwijk

www.hoevekootwijk.nl | 0342 - 220022

(Zelfst.) woonruimte gezocht in Hendrik Ido Ambacht.

Max €450,- all-in. Liefst zo snel mogelijk.
woonruimtegezocht2020@hotmail.com

Te huur: gemeubileerde MIDDENWONING in Renswoude

Beschikbaar per 1 september 2020,
€925,- per maand.
Voor meer info, bel 0342-786750.

Nieuw! Themapreken: De Ziekentrooster, Ds. E. Venema, Jeugdboek: Blijde boodschap voor blinde heidenen, P. de Zeeuw, www.ramshoorn.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611 154
Waardenburg 0418 - 652 039
Werkendam 0183 - 701 017
Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland 0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Ben Nijhof tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertraand verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Omega-3 Plus van Neolife tot voordeel van: concentratie, geheugen, soepele gewrichten, onrust in het hoofd, energie, ...
Augustus aanbieding! Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

ZGG zoekt nieuwe voorlichter

...een verbinder tussen gemeenten en zendingsveld

...opdat wij medewerkers mogen worden der waarheid.
(3 Joh.: 8b)

Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures. Reageren kan tot en met 28 augustus 2020

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

HERHAALDE OPROEP

Werken voor de kerk

**Welke doelgerichte, accurate teamspeler wordt onze collega?
Wij zoeken een**

Financieel manager (m/v)

Heb je ervaring in het verwerken en analyseren van cijfers en denk je erover om deze ervaring voor de kerk in te zetten, kijk dan op www.kerkelikedienstverlening.nl voor meer informatie over deze vacature. Je kunt ook bellen met de directeur van het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, G.J. ten Bolscher via 0348 489 900 of 06 2530 8419.

Het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening van de Gereformeerde Gemeenten is er voor de synoden, deputaatschappen, gemeenten en andere stichtingen of organisaties binnen de Gereformeerde Gemeenten.

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

VADER ZEI PAS: 'ELSKE, WAT ZIE JE SOMS TOCH WIT'. MARJA VOND HET OOK. MAAR ELSKE GING ER NIET OP IN.

Ze zou niet graag zeggen dat ze zo gauw moe is. Misschien vinden ze het wel kinderachtig... En vader zal zich zorgen maken.

Marja is in de kamer en zegt opgewekt: 'Hallo Els. Ik ben blij dat je er bent. Vanmiddag heeft je vader de kerstboom opgehaald. Tessa is al niet meer te houden. We gaan hem met z'n drieën optuigen. Elk jaar vind ik dat weer een feest. Hoe druk het beneden ook wordt, ze zien me daar vandaag niet! Schenk je zelf thee in? Ik zal de dozen vast openmaken.'

Elske aarzelt. Ze kijkt naar de dozen waarin de spullen voor de kerstboom zitten. Het zal best een leuk werkje zijn, maar... ze heeft er geen zin in. 'Ik heb huiswerk...' 'Huiswerk?' valt Marja haar in de rede. 'Je hebt bijna vakantie! Vind je 't niet leuk?' Onverschillig haalt Elske haar schouders op. 'Eigenlijk niet. Doe het maar met Tessa, ik ga naar m'n kamer.' Nog eens kijkt Marja Elske aan. Dan valt ze uit: 'Wat ben je toch een apart kind! Alles wat hier gebeurt, daar vind je niks aan. Mag een kerstboom soms ook al niet?'

Deze woorden maken Elske boos. 'Wat kan het mij schelen wat er wel of niet mag. Al koop je honderd kerstbomen. Ik heb er geen zin in en ik doe het niet!'

'Dan ga je maar op je kamer zitten. Ben jij nou een jonge meid? Kom op Tessa, we gaan weer verder.' Marja kijkt niet meer naar Elske om.

Op haar kamertje valt Elske in een stoel neer. Het huiswerk maken was maar een smoesje. Ze heeft maar twee vakken, daar heeft ze nauwelijks een halfuurtje werk aan. Ze weet zelf niet waarom ze zo lelijk deed.

De negende golf

Is corona bezig met de tweede golf? Het kan zomaar gebeuren.

Job raakt op één dag al zijn kinderen kwijt. En zijn bezit. Zijn vrouw laat hem in de steek. Boze zweren brengen hem naar de ashoop, de laatste golf. En toch... rijke Job! Alles kwijt, maar God overgehouden!

Je weet, Farao moest wel buigen voor God, pas na tien volksplagen. Golf na golf overspoelt Egypteland. Eindelijk mogen de Israëlieten vertrekken. Maar Farao met zijn verharde, verstokte hart moet God voor eeuwig missen.

De negende plaag was een van de ergste: drie dagen dikke duisternis. Probeer je even in te denken: je bent thuis bezig. Ineens is het pikkedonker, je ziet geen hand meer voor ogen. De duisternis kun je tasten, nergens een streepje licht. Kinderen schreeuwen, ouders proberen nog een stoel te vinden. De angst slaat toe, blijft het altijd donker? De negende golf is gekomen over Egypte. Ondertussen is het in de huizen van de Israëlieten licht.

Wat een zegen als dat gebeurt in jullie huis, in jouw hart. Al is het overal op aarde zonde en droefenis. Al dreigen bange golven ons te overspoelen. Al spotten miljoenen mensen met God. Al merk je dikke duisternis van ongelof om je heen. 'Maar bij al de kinderen Israëls was het licht in hun woningen.'

In het begin van de coronacrisis stierf een geliefde moeder (niet aan corona). Dertig familieleden mochten naar de begrafenis. Zij hoorden in de rouwdienst over drie dagen duisternis in Egypte, en licht in de huizen van de Israëlieten. Ja, de Heere verschijnt blinkend in donkere zondaarsharten.

Ik wens dat Zijn genadelicht mag schijnen als de tweede coronagolf hier komt. In jullie huis en in jouw hart. Dan kom je vast en zeker door de crisis heen, hoeveel golven er dan ook nog zullen komen.

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Ds. Labee over:

Gods rechtvaardigheid

In de 67e preek uit 'Het gekrookte riet' van ds. Smijtegelt lijkt deze prediker zo anders te spreken over Gods rechtvaardigheid dan in de gereformeerde gezindte vandaag. Klopt dat? En hoe is het mogelijk dat in mijn uitgave Smijtegelt de psalmberijming van 1773 citeert?

Citeren

De vraagsteller stuitte op een passage in de 67e preek van ds. B. Smijtegelt (1665-1739) van 'Het gekrookte riet'. Eerder hebben we al eens wat uitvoeriger over deze prekenbundel geschreven. Nu alleen dit: Smijtegelt heeft zelf nooit iets voor publicatie gereedgemaakt. Hoorders hebben veel preken bijna stenografisch opgeschreven en al tijdens zijn leven werden er preken uitgegeven. Uitgevers hebben zich ongetwijfeld met de inhoud beziggehouden en op die wijze is er ook later helaas 'geknoeid'. Want het zal duidelijk zijn dat Smijtegelt onmogelijk de berijming van 1773, die ongeveer 34 jaar na zijn overlijden verscheen, kan citeren.

Papier is geduldig, maar het komt toch onaangenaam over als op deze wijze omgegaan wordt met deze oudvader. Persoonlijk bezitten we een uitgave van Gebroeders Hoge uit Rotterdam. Een jaartal ontbreekt, wel staat er nadrukkelijk op de titelpagina 'nieuwe, onveranderde uitgave' en wordt steeds de berijming van Datheen (ca. 1531-1588) gebruikt. Deze berijming zal Smijtegelt ongetwijfeld hebben gebruikt.

Verheerlijken

De eerste vraag is ook niet zo moeilijk te beantwoorden: er is geen enkel verschil in zijn spreken en het zuivere, gereformeerde spreken vandaag over Gods rechtvaardigheid. Maar we moeten deze preek wel lezen in het verband van het gehele boek! In het boek bespreekt Smijtegelt tien kenmerken waaraan men zich kan toetsen of men in de genadestaat is. In genoemde preek is hij

bezig om het zesde kenteken van de staat der genade uiteen te zetten. Dat zesde bewijs is 'het belijden van de zonden'. Deze oudvader verlangde om die plicht 'liefelijk te maken', en wel voor de 'vromen en onvromen'. Niet - zoals de vraagsteller wat vreesde - om anders te spreken over Gods rechtvaardigheid dan heden. Nee, we hebben met instemming deze preek weer eens gelezen en moesten denken aan 1 Johannes 1 vers 9: 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid'. De kanttekening (38) legt die gerechtigheid zo uit: 'Dat is, niet dat de belijdenis der zonden naar de rechtvaardigheid Gods de vergeving der zonden zou verdienen, maar dit woord verklaart het voorgaande, alzo de rechtvaardigheid vereist dat iemand volbrengt hetgeen hij beloofd heeft'. De 'vromen' die hij in dit deel van de preek aanspreekt, worden opgewekt om zo de vinger te leggen bij Gods beloftewoord.

Graag sluiten we af met een citaat uit deze preek, waarin zo de herderlijke aandrang doorklinkt om onze zonden voor de Heere te belijden. We citeren uit bovengenoemde uitgave: 'Als men zijn zonden belijdt, dan verhoogt en verheerlijkt men God; en hebben ik en gij niet gaarne dat God geëerd wordt? Die Mij eren, zal Ik ook eren, zegt God, 1 Sam. 2:30. Gij schijnt het gaarne te hebben, gij bidt immers alle dagen, Uwe Name worde geheiligd, dat is te zeggen, ik bidde dat God verheerlijkt mag worden. De schepsels gaan er u in voor. Gij zoudt misschien daarom gaarne in de hemel zijn. Wel, belijdt dan doch veel uw zonden. Hoe verheerlijkt men dan God, als men zijne zonden belijdt? Ja, dan verheerlijkt men God over Zijne alwetendheid, dan zeggen wij dat is een parel aan Uw Goddelijke kroon; men verheerlijkt God dan in Zijne alomtegenwoordigheid, en men zegt dan, Gij waart bij mij als ik zondigde, Gij omringt mijn zitten en mijn opstaan, Ps. 139. Men verheerlijkt dan God in Zijne lankmoedigheid, en men zegt, wat is Uwe lankmoedigheid groot in een zondaar te sparen! Men verheerlijkt God dan in Zijne genade, dat Hij aan zulk een zondige mens Zijne gunste geeft; ik ben verwonderd, zegt de belijder, dat Gij mij uit mijn eigen mond niet oordeelt, dat Gij niet zegt, wat heb Ik nog meer getuigen van node, hoort het, zijn eigen mond verdoemt hem. Eindelijk, zij verheerlijken God ook in Zijne rechtvaardigheid, ja zij kunnen God niet verheerlijken of zij moeten zonden belijden'. Lezer(es), God geve de doorleving van deze zaken die in onze eeuw niet anders zijn dan in de vorige eeuwen.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

